

KUTSESTANDARD

Võrguelektrik, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardit kasutatakse täienduskoolituse õppekava ja töömaailma kutse andmise aluseks. See kutsestandard ei ole tasemeõppe õppekava ning koolilõpu kutse andmise aluseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Võrguelektrik, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Elektrikute töö eesmärk on tagada elektripaigaldiste tehniline korrasolek ja kasutamise ohutus. 3. taseme võrguelektrik täidab elektrivõrgu (õhuliinide, kaabelliinide, alajaamade, jaotlate ja nende seadmete) ja välisvalgustuse ehitamise ning hooldamisega seotud ülesandeid. Ta teeb töid töörühmas õigusaktidega reguleeritud tegevusõiguse piirides (lisa 1. „Kutsetasemete ulatus“) töörühma juhi juhendamisel. Võrguelektrik tegutseb muutumatutes olukordades vastavalt töörühma juhi etteantud juhiste ja korraldustele. Töö eeldab elektrotehnika, ehituse ja infotehnoloogia alaseid baasoskusi ja -teadmisi. Töötatakse peamiselt välitingimustes töötsoonides, kus tuleb teha pingevabu, pingelähedasi või eriväljaõpet nõudvaid pingeluseid toiminguid. Töö eeldab füüsilist pingutust ja kõrgustes tegutsemist. Tööga kaasnevad võimalikud ohud on kukkumine kõrgustest; elektrilöökk (k.a indutseeritud pingest, elektrikaare termiline toime, pingutatavatest juhtmetest ja trossidest, pinnasetöödest, raietöödest, töötavatest transpordivahenditest ja mehhanismidest ning ekstreemsetest ilmastikutingimustest tingitud kahjustused. Nõutakse isikukaitsevahendite kasutamist ja eririietuse kandmist. Eriolukordades tuleb töötada nädalavahetustel, riiklike pühade ajal ja öösel. Põhilisteks töövahenditeks on käsi- ja spetsiaaltööriistad, mehhanismid ja mõõteseadmed, infotehnoloogia riistvara ja erialane tarkvara. Kutseala kõrgema taseme kutsed Võrguelektrik, tase 4 töötab iseseisvalt või töörühmas, täites mitmekülgseid tööülesandeid muutuvates olukordades. Võrguelektrik, tase 5 on vilunud töötaja, kes teeb ise tööd ning korraldab ja juhhib töörühma tegevust.
A.2 Tööosad A.2.1 Elektrivõrgu ehitamine A.2.2 Elektrivõrgu hooldamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus 3. taseme võrguelektrikuks saab õppida täiskasvanute tööalase koolituse kursusel ja töökohal töötades.
A.4 Enamlevinud ametinimetused Elektriku abiline, montöör
A.5 Reguleerimisvõime kutsealal tegutsemiseks Võrguelektrik saab seadme ohutuse seaduse, ehitusseadustiku ja elektrituruseaduse reguleeritava tegevusalal (elektripaigaldise ehitamine ja käit) tegutseda juhul, kui ta on tõendanud vastavad kompetentsid ning talle on kutsetunnistusega omistatud vastav kutse (lisa 1. „Kutsetasemete ulatus“).
A.6 Tulevikuoskused Uute seadmete seadistamiseks vajalikud töövõtted. Erialaste digilahenduste rakendamise oskus. Oskuste ja teadmiste arendamine rohepöördeks.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Võrguelektrik, tase 3 kutse koosneb üldoskustest ning kohustuslikest ja kutset läbivatest kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused (B.2) ning kohustuslikud ja kutset läbivad kompetentsid (B.3.1–B.3.2 ja B.3.3).
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
Nõuded kutse taotlemisel 1. Kutsestandardi kompetentsusnõuetele vastava erialase koolituskursuse läbimine vähemalt 40 TP ulatuses viimase 5 aasta jooksul (lisa 2. „Elektrikute täiendusõppe arvestus“) 2. Erialal töötamine Nõuded kutse taastõendamisel 1. Taastõendatav kutsequalifikatsioon, mille kehtivusajast ei ole möödunud rohkem kui üks aasta 2. Vähemalt 3-aastane töökogemus 5 aasta jooksul 3. Kutsestandardi kompetentsusnõuetele vastava erialase täienduskoolituse läbimine vähemalt 20 TP ulatuses viimase 5 aasta jooksul (lisa 2. „Elektrikute täiendusõppe arvestus“) Kutse andmise korraldamine (sh kutsetunnistuse kehtivusaeg ja taastõendamise sagedus) on reguleeritud elektritöö ja automaatika kutseala kutse andmise korras.

B.2 Võrguelektrik, tase 3 üldoskused
Mõtlemisoskused 1. Täiendab end tööalaselt, et tagada oma kompetentsuse säilimine. 2. Kasutab oma valdkonnas kokkulepitud oskuskeele mõisteid ja termineid. 3. Hoiab end kursis tehnoloogiliste uuendustega. Enesejuhtimisoskused 4. Järgib tööd tehes juhiseid, valdkondlikke nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt. 5. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise, isikukaitsevahendeid ning järgib ohutusnõudeid. 6. Hoiab ja kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid hoolivalt ja otstarbekalt. 7. Käitub energiat ja ressursse säästvalt ning jäätmeid vähendavalt. Sordib jäätmeid liigiti ja vabaneb neist jäätmekäitlusnõuete kohaselt. Lävimisoskused 8. Osaleb meeskonnatöös, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel. 9. Loob teiste inimestega hea kontakti, väljendab end viisakalt ja arusaadavalt. 10. Kasutab eestikeelseid juhendeid, oskab ennast eesti keeles erialaselt väljendada. 11. Kasutab oma töös arvuti algtasemel kasutaja tasemel (lisa 3. „Digipädevuste enesehindamiskaala“).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Elektrivõrgu ehitamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad 1. Kavandab tööülesandest lähtuvalt enda tegevused. 2. Kasutab tööülesande täitmisel etteantud materjale ja töövahendeid. 3. Valmistab ette kaevisse ja paigaldab kaablikaitsetorud ja kaablid vastavalt etteantud joonisele. 4. Paigaldab vajalikud märgistused ja kaitsekatted jooniste kohaselt. 5. Teeb abistavaid toiminguid kilpide paigaldamisel, alajaamade ning jaotusseadmete ehitamisel ohutul viisil. 6. Paigaldab tööühma liikmena õhuliini ja valgustuse mastid, toed ja tõmmitsad. 7. Paigaldab õhuliinide tarvikud ja teeb abistavaid tegevusi seadmete montaažil.	

8. Paigaldab tööühma liikmena õhuliini juhtmed ja kaablid.	
9. Kontrollib enda tehtud töö vastavust etteantud ülesandele.	
B.3.2 Elektrivõrgu hooldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad	
1. Kavandab tööülesandest lähtuvalt enda tegevused.	
2. Teeb seadmete hooldust ja remonti vastavalt juhendile, kasutades etteantud materjale ja töövahendeid.	
3. Tuvastab rikke asjakohaseid meetodeid kasutades, tagab rikkekoha ohutuse ja edastab info seadmete seisukorra kohta.	
4. Kontrollib enda tehtud töö vastavust etteantud ülesandele.	
5. Kogub tehtud tööde käigus dokumenteerimiseks vajalikke andmeid.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.3 Võrguelektrik, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
Tegevusnäitajad 1. Täidab elektritööde ajal elektri- ja tuleohutuse nõudeid ja ohutusnõudeid töökeskkonnas (sh tellingute ja redelite kasutamisel) ning kasutab ohutus- ja isikukaitsevahendeid. 2. Loeb ja järgib jooniseid ja skeeme sh digitaalseid. 3. Ladustab materjalid ja töövahendid jälgides, et ladustuskohad ei häiriks tööd ega kahjustaks keskkonda. 4. Käitub ohuolukordades adekvaatselt, annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi ja kutsub vajadusel professionaalse abi, teavitab vastutavaid isikuid. 5. Peatab viivitamatult kõik tegevused, kui tööde käigus selgub asjaolusid, mis võivad ohtu seada tema ja meeskonna liikmete tervise, teavitab tekkinud olukorrast oma otsest juhti.	
Teadmised 1. Ohmi ja Kirchoffi seaduste baasrakendused alalis- ja vahelduvvooluahelates. 2. Elektrimasinate ja -aparaatide töötamise üldpõhimõtted.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	07-19082024-1.4/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Jevgeni Lištšina, OÜ Pluvo Eesti Kalev Kaldaru, Elektrilevi OÜ Krister Peetmaa, E-Service AS Marek Uuema, Leonhard Weiss OÜ Ott Sillukse, Enersense AS Tõnis Viira, Elering AS Janek Sulev, AS Connecto Eesti Aivar Arvi, Enersense AS Meelis Kärt, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Virge Sütt, Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit Lembit Vali, Tallinna Polütehnikum
3. Kutsestandardi kinnitaja	Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	38
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.08.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.06.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7413 Elektriliinide paigaldajad ja hooldajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3

C.2 Kutsenimetused võõrkeeles	
Inglise keeles	Power Grid Electrician, EstQF Level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsetasemete ulatus	
Lisa 2 Elektrikute täiendusõppe arvestus	
Lisa 3 Digipädevuste enesehindamiskaala	